

for mig er det et Ideal, jeg vil stræbe henimod, og som jeg haaber vil blive realiseret, og hvis Gennemførelse jeg haaber at komme til at støtte, inden jeg bliver en gammel Mand, at voksne Kvinders Arbejde bliver legalt beskyttet. Jeg har den Opfattelse, at Samfundet har Interesse deraf, idet Kvinden ikke blot har den Opgave som Manden har, at være erhvervsdrivende, men ogsaa den at være Moder og Opdragerske, og dette Forhold kræver, at hendes Liv ikke hengaar helt paa Arbejdsstedet; kræver altsaa en Begrænsning af Arbejdstiden. Med Hensyn til Kvinder er det mit personlige Ønske, at man gaar den Vej atter her at gaa fra Industri til Industri og undersøge, hvor det kan gøres. Med Hensyn til voksne Mænd tror jeg, at jeg er i Overensstemmelse med mange Medlemmer her i Tinget, naar jeg erklærer i Almindelighed, at Stemningen er ikke derfor, og det vil heller ikke være rigtigt at gennemføre 8 Timersarbejdsdagen, ja end ikke, at fastsætte en Begrænsning af Arbejdstiden. I ethvert Tilfælde kræver en saadan Begrænsning en ganske særlig Begrundelse i hvert Tilfælde. Atter her maa man gaa fra Industri til Industri og undersøge, hvad vedkommende Industri kan bære, undersøge, hvilke berettigede Krav Arbejderne have, hvilke sanitære og andre Hensyn der kan gøre sig gældende. Det sanitære Hensyn kan i saa Henseende faa en meget vigtig Rolle. Det er allerede nævnt i Fjor af det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen). Jeg kunde tænke mig kemiske Industrier eller andre Industrier, som viste sig sundhedsfarlige, hvor det vilde være rigtigt at indskrænke Arbejdstiden. Hvorvidt det bør være 8, 9 eller 10 Timer, kan jeg selvfølgelig ikke sige noget om i Almindelighed. Jeg kunde ogsaa tænke mig Industrier, hvor endogsaa 6 Timer maaske kunde siges at være for meget.

Der er et andet Punkt, hvor jeg tror, at 8-Timersarbejdsdagen har betydelig mere Berettigelse, nemlig saadanne Industrier, hvor der arbejdes uafbrudt Dag og Nat, 24 Timer i Døgnet. Der er i andre Lande gennemført Regler paa dette Omraade. Jeg skal f. Eks. minde om den preussiske Bjergværkslov, og saa vidt jeg ved, har ogsaa England en Lovgivning paa dette Omraade, men jeg husker det ikke ganske i Øjeblikket, men hvor der er Dag- og Natarbejde, hvor der altsaa arbejdes i alle Døgnet's 24 Timer, vil jeg anse det for meget ønskeligt, at man tager Hensyn

til, hvad Industrien kan bære. Jeg vil kun gøre en forbigaaende Bemærkning om det uafbrudte Arbejde. Jeg gør den her, fordi jeg tror, at Arbejde ved Dag og Nat hele Døgnet igennem bliver mere og mere almindeligt. I alle de Industrier, hvor der er Masseproduktion, og hvor det er en ensartet Vare, ikke mange forskellige, der vil man have en vis Chance for at komme til i voksende Grad at slaa ind paa Arbejde hele Døgnet igennem, allerede fordi saa kunne Maskinerne hurtigere bruges op, og det har Betydning i en Tid, hvor der ofte afskrives 10 pCt. om Aaret, ikke for Slid, men for Forældelse, fordi der kommer mange ny Opfindelser. Men idet vi undersøge, hvorvidt det er rigtigt eller ikke at gennemføre Treskiftet i saadanne Industrier, maa vi undersøge det Spørgsmaal: Kan Industrien bære det? Af den ærede Ordfører er nævnt Papir- og Sukkerindustrien, og der kan nævnes andre. Jeg indrømmer, at der haves en høj Told, om ikke for Sukker, saa for Papir; den har imidlertid ikke altid været saa høj, som det ærede Medlem mener. Den er bleven det paa Grund af Forholdenes Udvikling, først fordi Produktionsomkostningerne ere blevne forringede siden 1863 og dernæst, fordi Papirindustrien har været overordentlig godt ledet. Ærede Medlemmer kunne have meget imod Beskyttelsen, men de kunne ikke nægte, at der i Ly af Beskyttelsen er vokset en Industri op, som ikke alene med Hensyn til Anvendelsen af Maskiner, men ogsaa med Hensyn til Produktion staar paa Højde med Udlandets. Naar dette er Tilfældet, er det sket ved en dygtig Ledelse og i Ly af Toldbeskyttelsen, der har virket opdragende, men naar den paagældende Industri staar saa sikkert, som den gør, navnlig efter at det er blevet muligt at naa en industriel Sammenslutning, og denne sikre Stilling kun er naaet, fordi Samfundet har ydet Beskyttelse, maa det være tilladt for Samfundet eventuelt at blande sig ind i Arbejdsbetingelserne, eventuelt fastsætte Dele af Arbejdskontrakten. Det samme Resultat følger ogsaa af et andet Princip, et ganske almindeligt Verdensprincip: Papirindustrien er bleven en Trust, og ogsaa Sukkerindustriens hele Udvikling er bleven saaledes, at vi ere naaede til Trusten. Men idet en Industri gaar ind under Trusten, bliver den stærkere; der bliver et Gab mellem Arbejderne paa den ene Side og Arbejdsgiverne paa den anden. I saadanne Industrier kan det være berettiget,